

Not: Sorular 70 puan üzerinden hazırlanmıştır. 30 puanlık kompozisyon sorusu ders öğretmenine bırakılmıştır.

2021-2022 Eğitim-Öğretim Yılı www.turkcedersi.net Ortaokulu 8. Sınıf Türkçe Dersi 2. Dönem 1. Yazılı

TEK YOL

Aynı cinsten olan tüm hayvanlar arasında herhâlde bir çeşit iletişim yolu vardır. İnsandan uzak suda, toprak altında yaşayan hayvanların bu iletişimi nasıl kurduklarını gözlemleyemiyoruz ama inanıyoruz ki kesinlikle birbirleriyle bir biçimde anlaşma yolu buluyorlar. Bunu nasıl olduğunu araştırmak bilim adamlarının işi.

İnsan yaşamını yakından saran çevrede yer alan hayvanlar hemcinsleriyle koklaşarak iletişim kurarlar. Neler söylerler bilinmez ama söyledikleri ve koklaşarak anlaştıkları inandırıcıdır.

“İletişim kurma, canlı olmanın önemli delillerinden biridir.” demek ne kadar doğru olur acaba? Ancak insan için şunu kesinlikle söyleyebiliriz: İnsan varlığını, kimliğini “dil”i ile kanıtlar. İnsan olma aşamalarını da iletişim kurma yoluyla kat eder. İnsanın kendini ifade etmesi, isteğini, düşüncesini, sorununu, idealini açıklaması söyleşme yoluyla gerçekleşir. İnsanın çevresindekileri anlamasının, paylaşmasının, iş birliğine girmesinin tek yolu yine söyleşmedir. Kısacası insan denen şu canlıyı insanlaştıran, söyleşerek kurulan iletişim ağıdır.

Şu da var: İnsan için sesle, işaretle, yazıyla, 2000’li yıllarda İnternet ile söyleşme çeşitleri vardır ama hepsinin esası aynıdır. Varlığımızı kanıtlayan düşünceleri ortaya koymaktır önemli olan.

Anlaşmak da söyleşmek ile olur. Her bir insanın farklı düşünce, duygu, ideal taşıması doğaldır. Bu farklılıklar bazen anlaşmazlıklara, kavgalara, savaşlara neden olacak boyutlara ulaşabilir. İnsanın yüce yaratılışına birbiriyle kavga etmek, hayvanlar gibi birbirini parçalamak yakışmaz. İnsanın “konuşma” üstünlüğü vardır. Söyleşerek iletişim kurma şansı vardır.

Birlikte yaşayan insanlar farklı düşünce, istek ve ideallerinde bir ortak noktada anlaşmak, uzlaşmak zorundaysa sorunlarını rahatlıkla karşılıklı konuşarak, biri söylerken diğeri dinleyerek, beyinlerinde üreyen düşüncelerini dilleriyle yansıtarak çözebilir.

Söyleşme varken “anlaşma yolu” savaş alanlarında, mahkeme salonlarında aranmamalı. Konuşmak, anlaşmanın tek yoludur.

Şöhret Türkmen AKTAŞ
Seçme Atasözleri ve Eleştirmeli Açıklamaları

1-4. soruları yukarıdaki parçaya göre yanıtlayınız.

1. Parçaya göre sesle, yazıyla ya da şimdi ortaya çıktığı gibi internet aracılığıyla söyleşen insanın esas amacı nedir? (7p)

CEVAP: Varlığımızı kanıtlayan düşünceleri ortaya koymaktır.

2. Farklı düşüncelerde olup da birlikte yaşamak zorunda olan insanlar sorunlarını nasıl çözebilirler? (7 p)

CEVAP: Sorunlarını rahatlıkla karşılıklı konuşarak, biri söylerken diğeri dinleyerek, beyinlerinde üreyen düşüncelerini dilleriyle yansıtarak çözebilir.

3. Metnin yazarı, iletişim kurma yeteneğinin insanlarda hayvanlara göre daha gelişkin olduğunu düşünmektedir. Siz de insanların iletişim becerileriyle uygarlık düzeyleri arasında bir ilişki olup olmadığını yaşamınızdan bir örnekle açıklayınız. (8 p)

CEVAP: Öğrencinin sorunun cevabına ilişkin yorumları

4. Metnin vermek istediği mesajdan yola çıkarak çevrenizde iletişim (söyleşme) zorluğu yaşayan bir arkadaşınızı, iletişim kurmaya ikna etmek için nasıl bir öğüt verirdiniz? (9 p)

CEVAP: Öğrencinin sorunun cevabına ilişkin yorumları

5. Aşağıdaki cümlelerde arasözler hangi öğelerin açıklayıcısı olmuştur? (6 p)

- A) Bora'yı birinci olan öğrenciyi, herkes alkışladı.
B) Okuduğum roman, Madam Bovary, oldukça ilginç.
C) Hafta sonu Isparta'ya, güller şehrine, gideceğiz.

CEVAP:

- A) Bora'yı, birinci olan öğrenciyi, herkes alkışladı. Belirtili nesne
B) Okuduğum roman, Madam Bovary, oldukça ilginç. Özne
C) Hafta sonu Isparta'ya, güller şehrine, gideceğiz. Yer tamlayıcısı

6. Sokaktayım, kimsesiz bir sokak ortasında
Yürüyorum, arkama bakmadan yürüyorum
Yolumun karanlığa karışan noktasında
Sanki beni bekleyen bir hayal görüyorum

Asya'nın okuduğu dizelerdeki eylemsilerin çeşidi, aşağıdakilerden hangisinde sırasıyla belirtilmiştir? (5p)

- A) Zarf fiil - sıfat fiil - sıfat fiil
B) Zarf fiil – zarf fiil – sıfat fiil
C) Sıfat fiil – zarf fiil - isim fiil
D) İsim fiil – sıfat fiil – zarf fiil

CEVAP: A

7. Aşağıdaki atasözlerinden hangisi özne-yüklem ilişkisi bakımından diğerlerinden farklıdır? (5 p)

- A) Akacak kan damarda durmaz
B) Akan su yosun tutmaz.
C) Akıllı köprüyü arayınca dek deli suyu geçer.
D) Akıl, para ile satılmaz.

CEVAP: D

8. Aşağıda yan cümle ve temel cümlelere yer verilmiştir. Bunlardan hangileri eşleştirilince yan cümle, temel cümlelerin nedeni durumunda olur? (4p)

Yan cümle:

- A) Oraya gitmek için
B) Dün gece ince giyindiğinden
C) Elimdeki işi bitirdim mi
D) Öyle bir bağırдыm ki

Temel cümle:

1. hemen tatile çıkarım.
2. sesimden ben bile ürktüm.
3. çok üşümüş.
4. sabah erken kalkmalıyız.

CEVAP: B-3 Dün gece ince giyindiğinden çok üşümüş.

9. “Öğrendiğim her şey, geleceğime bir yatırımdır.” cümlesinin anlamına, yapısına, yüklemine yerine ve yüklem türüne göre çeşitlerini yazınız. (8p)

- a) Anlamına göre
- b) Yapısına göre
- c) Yüklemine yerine(öge dizilişine) göre
- d) Yüklem türüne göre

CEVAP:

- a) **Anlamına göre:** Olumlu cümle
- b) **Yapısına göre:** İçinde fiilimsi bulunan cümle
- c) **Yüklemine yerine(öge dizilişine) göre:** Kurallı cümle
- d) **Yüklem türüne göre çeşidi nedir:** İsim cümlesi

10. Aşağıdaki metin iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf kaçınıcı cümleyle başlamalıdır? (5p)

(1)Karikatüristler, karikatürlerinin yalnızca günlük gazete ve dergi sayfalarında yer almasından yakınıyorlar. (2)Günlük gazetelerin etkisinin o günle sınırlı kaldığını, bu yüzden de en iyi karikatürlerinin kısa zamanda unutulup gittiğini söylüyorlar. (3) Bu korku, çizerlerin dünyasındaki temel sorunun da özetidir. (4)Gazete ve dergi okurları, karikatürlerin kendi yaşamlarını özetlemesi gerektiğini düşünürler. (5)Karikatürlerin gazete ve dergi sayfalarından evlerin, galerilerin duvarlarına çıkmasını, kitaplarda toplanmasını isteyenler, karikatür sevenler içindeki en bilinçli kişilerdir. (6) Ancak bu yolla yaşadıklarının unutulmaz olabileceğine inanırlar.

CEVAP

4. cümle ile ikinci paragraf başlamalıdır. (Gazete ve dergi okurları, karikatürlerin kendi yaşamlarını özetlemesi gerektiğini düşünürler.)

11. Aşağıdaki tñmcede yapılan yazım ve noktalama yanlışlarını düzelterek tñmceyi yeniden yazınız. (6p)

kapımı çalıyor Bana mı öyle geldi acaba? Üst katın zilide bizimkine mi benziyor? Günlerdir kapımı çalan yok Gerçek bir dost olsa keşke kapıda ki.

CEVAP

Kapı mı çalıyor? Bana mı öyle geldi acaba? Üst katın zili de bizimkine mi benziyor? Günlerdir kapımı çalan yok. Gerçek bir dost olsa keşke kapıdaki.

Deniz İLMAK
Türkçe Öğretmeni